

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. XI. Alsatia, seu Elsatiae Lantgraviatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

SCO- | gio circum fertilissima dicitur *le pays Meſſin*. Capta eſt
 PA- | vt duo ſequentes Episcopatus ab Henrico II. dum
 TVS | fert ſuppeticas Proteſtantibus contra Carolum V.
 ME- | Marſalia : *Marſal*, vrbs munitiſſima vbi ſalinæ : foſſa du-
 TEN- | plici vallata eſt.
 SIS | Vicum : *Vic*, vrbecula permunita ad Fl. Sellam.
 | Moienuicum : *Moienuic*, munitio pentagona cui incu-
 | bat alia arx quadrangularis ad prædictum Fl.
 | Fanum S. Auoldi : *S. Auold*, in ſyluâ *Varnet*.
 | Spernæum : *Eſpernay*.
 | Magſtadium : *Magſtad*.
 | Alberſtrophia : *Alberſtrof*.

EPISCOP. } TVLLVM : *Toul*, perampla ciuitas, ſed immu-
 TVLLEN- } nita, Comitatus titulo ad Fl. Moſellam, in
 | *l'Eueſché de* } eâ Parlamenti ſedes, nuper assignati Lotha-
 | *Toul.* } ringis.

EPISCOPAT. } VIRDVNVM : *Verdun*, ad Fl. Moſam inter Ar-
 VIRDVN- } duenam ſyluam, & Barrum, vrbs ampliſſi-
 | *l'Eueſché de Verdun.* } ma, & iam arce maximâ communita.

CAPVT XI.

Alſatia, ſeu Elſatia Lantgrauatus.

NOMEN habere vulgò dicitur à Fl. *Ill*, quo magna ex parte ri-
 gatur : quamquam alij hanc vocem detorqueant à verbo
 Germanico *Adelſaff*, quo *nobilem regionem* ſignificant, eſt enim
 cultiſſima regio, & feraciſſima, vini, cereris, & paſcuorum di-
 ues, cluta Rheno, & perpetuis ferè montibus præcincta. Hoc ſæ-
 culo parata erat in ditionem Auſtriacam tota tranſire, ſed armis
 Gallorum ſubacta iam lilia reſpicit : cùm latè ſumitur, eius caput
 dicitur eſſe Argentoratum, *Strasbourg*.

RESPUBLICA ARGENTINA, *la Republique de Strasbourg*, ex Epi-
 ſcopatu decerpta eſt, quantum ad amplitudinem diues, Gallo-
 rum, & Germanorum nexus, ſed vtroſque metuens vt ſuæ liberta-
 ti incumbentes; tota hæretica eſt, & quicumque malè de fide quo-
 modocumque ſentiant hîc tolerantur, ſoli Catholici exulant.

BRISGOVIA, *le Brisgau*, olim agnouit dominum Ducem de *Zerlingen*, deinde Comites de *Furstenberg*, tandem Austriaci in eam se insinuarunt, & belli fecere sedem, quibus à Gallis & Succis erepta fuit.

SVDOGOVIA, *le Sudgau*, continens Comitatus de *Pfirt*, aut *Ferrette*, Vrico eius vltimo Comite mortuo in domum Austriacam per nuptias transit. Comitatus quoque Befordiensis, iam nostri iuris, huic regioni insertus est.

COMITATUS MONTISPELGARDI indigenæ Francicè loquuntur, aut potius Burgundicè. Ditionis fuit Virtembergicæ, sed eum à Duce Ludouicus XIII. redemit, vt faciliùs inde Germanis resisteret, immo eisdem lacefferet. Regio quoque frumenti, ac vini diues.

- A L- COLMARIA: *Colmar*, vrbs munita ad Fluum *Ill*, in medio penè *Alfatix* collocata, quò & tres alij fluuij confluunt.
- S A- Scelestadium: *Scelestad*, vrbs Imperialis & Catholica ad Fl. *Ill*, transitus in Germaniam, & Galliam.
- T I A Enshemum: *Ensheim*, olim caput huius superioris *Lantgrauatus*, vbi camera, & sedes iuridica *Brisigauix* quoque & *Sundgouix*.
- SVPE- Rubeaquum: *Ruffac*, ditionis Episcopi *Argentinx* in eâ regiunculâ quæ dicitur *le Mundat*.
- RIOR Keifersperga, seu Cæsaris burgus: *Keifersperg*, ditionis Austriacæ vrbs Imperialis, vbi famosum vinum excoquitur.
- la haute *Alsace*. Rapostuilleriæ: *Rapostuillier*, cui adiacet castrum de *Rapostein*, vnde Barones, aliter de *Rubanpierre*.
- Fanum Sanctæ Crucis: *Heiligen Creutz*, Austriacorum Monasterium in valle S. Gregorij *Munster*, vbi Abbatia S. Benedicti prædiues, cuius Abbas locum obtinet in Comitibus Imperialibus, nihil tamen habet in vrbe iuris.
- Murbakum: *Murbarch*, vrbs Imperialis quæ Abbatem agnoscit Dominum.
- Gerbeuilleriæ: *Gerbuiller*, in ditione Abbatis *Murbacensis*.

GERMANIA RECENTIOR,

- T**ABERNÆ: *Zabern en Elſace*, Germanis *Elſaſſ-Zabern*, Gallis *Sauerne*, vrbs olim ampla, ſed hoc bello deformata, antea Epifcopi Argentinenſis ſedes.
- A L-** Hagenoa: *Haguenau*, ſita inter Fluios *Mater*, & *Sorn*, in eâ aliquando ſeruabantur gladius, ſceptrum, & orbis Caroli Magni cum aliis Imperij ornamentis, ſed illa clàm Epifcopus Spirenſis abſtulit.
- S A-** Luterburgum: *Luterbourg*, ad Fl. *Lauter*.
Drufenhæmum: *Drufenheim*.
- T I A** Molfemum: *Molzheim*, Gallicè *Molfem*, Epifcopi Argentini delictum, Collegium nobile.
- Benefeldia: *Benfeld*, vrbs ſatis firmata cum caſtro egregio ditionis Epifcopi ad Fl. *Ill*.
- Rhinouia: *Rhinau*, vrbecula munitiffima ad quam Fl. *Iſcher*, in Rhenum cadit.
- INFE-** ARGENTORATVM, ſeu Argentina: *Strasbourg*,
RESPY- ſic dicta Germanicè, quaſi *vrbs viarum*, ob
B L I C A tranſitum Germanorum & Gallorum, vrbs
R I O R ampliffima & diues ad Fl. *Ill*, vbi cadit in
Fl. *Breusch*, & nomen perdit, pratum in-
teriacet inter urbem & Rhenum, qui pon-
te ligneo, ſed affabrè factò hîc iungitur.
A R- Offenburgum: *Offenbourg*, vltra Rhenum, vr-
G E N- becula munitiffima.
T O R A- Baaria: *Baar*, Baroniæ caput pendet ex Rep.
T E N S I S cum multis pagis.
la baſſe
Alſace.
la Rep.
de Straſ-
bourg. Nehemum: *Nehem*, ad Fl. *Ergers*, vrbs Im-
perialis ad quam Reſp. Prætozem rerum
capitalium mittit, olim ditiffima, cùm ſita
erat in ſuperiore.
- B R I-** BRISACVM: *Briſach*, vnde Regio nomen traxit, vrbs af-
fixa Rheno, Germaniæ munitiffima, vbi & Rhenus
ponte lapideo iungitur.
- S I G A-** Friburgum: *Fribourg en Briſgau*, ad Fl. *Treiſſen*, ſeu
Treis, Academia celebris loco perferaci ſita, à qua
diſtabat mille paſſibus caſtrum *Zeringen*, iam dirutum,
V I A Ducum huius tractus antiqua ſedes, & primaria.
- No-

Neoburgum: *Neuembourg*, ad Rhenum.
 Kentfinga: *Kentsingem*.
 Staffena: *Stauffen*.
 Valdkirchia: *Valdkirck*.
 Hocheberga: *Hochberg*, Marchionatus caput, sedes
 Marchionis Durlacensis ex familiâ Badensium, vbi
 Marchio Ernestus ante aliquot annos nobile pala-
 tium excitauit.
 Hetershemum: *Hetterheim en Brisgæu*, castrum cultif-
 simum, vbi commoratur Magnus Prior S. Ioannis
 Hierosolymitani in Germaniâ, qui locum obtinet in
 Comitibus Imperialibus.

SVD- FERRETA: *Ferrete*, aliter *Pfirt*, Comitatus caput ad
 Fl. *Ill*.
 G O- Befordia: *Beford*, caput item Comitatus, vrbs lepida &
 olim diues, vbi basilica pulcherrima.
 V I A Masmonasterium: *Masmonster*, Abbatia foeminarum
 prædiues.
 le Sud- Mulhusia: *Mulhausem*, vrbs Imperialis & libera ad Fl.
 gæu. *Ill*, seruans Reipubl. formam sub tutelâ Heluetio-
 rum.
 Blumberga: *Blumberg*.

COMI- MONS PELGARDVS, seu Mons Belliardi: *Montbeliard*,
 T A- Germanis *Monpelgart*, nomen habet à montis siue
 T V S horti pulchritudine, duplici castro firmata, quorum
 vnum extra urbem vocant *la Crotte*: primogenitus
 olim Ducis Vittembergici, dicebatur Comes Mon-
 M O N- tispelgardi.
 T I S
 P E L- Telum: *Tel*, cum castro sat munito.
 G A R- Claruangium: *Clairuan*, aliter *Claruang*, ad Fl. Du-
 D I bim.
 Passuangium: *Passuang*, vrbecula cum castro.
 Comté de Blaumontericurtium: *Blaumontericourt*, locus olim
 Montbel- propugnaculis egregiè cinctus, quæ deiecta sunt iu-
 liard. bente Duce Vittembergico, postea vtcumque re-
 parata fuere.